

Aldona Chlewicka (rec.)

Wydawnictwo jubileuszowe: „Od inkunabułów do e-booków. Bydgoska Książnica 1903-2013”

4 października 2013 r. w związku ze 110. rocznicą założenia w Bydgoszczy biblioteki publicznej w siedzibie Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej odbyła się prezentacja najnowszej publikacji poświęconej tej szacownej, wyjątkowo zasłużonej na polu kultury instytucji. Biblioteka, założona w 1903 r., do tej pory była rzadko przedmiotem obszerniejszych opracowań. W 1931 r. ukazało się interesujące wydanie na jubileusz 10-lecia Biblioteki Miejskiej jako polskiej placówki. Przygotowana w pięknej odsłonie publikacja zawierała artykuły znakomitości polskiego świata bibliotekarskiego i literackiego, m.in. Adama Łysakowskiego, Stefana Vrtela-Wierczyńskiego, Wiktora Hahna, ks. Kamila Kantaka, Witolda Hulewicza, a także bydgoskich pisarzy i autorów: ks. Jana Kleina, Stanisława Brandowskiego, Andrzeja Kulwiecia. Kolejne opracowanie zatytułowane „Z życia i pracy Bydgoskiej Książnicy. Księga pamiątkowa Biblioteki Miejskiej w Bydgoszczy 1903-1963” (redaktor Ewa Pawlikowska), ukazało się w 1965 r. na 60-lecie Biblioteki. Oprócz obszernej historii instytucji pióra Edwarda Szymańdy, w zbiorze znalazły się m.in. artykuły Klary Sarnowskiej o Bibliotece Bernardyńskiej, Józefa Podgórecznego o ciekawych zbiorach zabytkowych oraz dawnych pracownikach bydgoskiej książnicy, Marii Dmochowskiej o cymeliach kartograficznych. Publikacja stała się pewnym wzorem dla późniejszych opracowań. Także, dla wydanej w tym roku książki. Ona również powstała staraniem zespołu złożonego z pracowników Biblioteki. Wśród autorów artykułów znaleźli się obdarzeni już niemalym dorobkiem naukowym: Aleksandra Węglerska, Daniel Rudnicki, Alina Wałukiewicz, jak również grono bibliotekarzy młodszego pokolenia. Marcin Karnowski we wstępie podkreśla ten walor publikacji: *zdecydowaliśmy, że pozostawimy, na ile to będzie możliwe, indywidualne cechy poszczególnych tekstów, zachowując stylistykę, temperament twórczy i odmienne sposoby*

narracji autorów. Zarys dziejów przygotowała Aleksandra Węglerska, która skupiła swoje opracowanie głównie na pierwszych 40 latach istnienia ksiąźnicy. Podkreśliła przede wszystkim wkład dyrektora Witolda Belzy w rozwój Biblioteki w okresie międzywojennym i tuż po wojnie. Przywołała, mało dotychczas znane źródła, mówiące o metodach blisko 30-letniego kierowania przez Belzę Biblioteką Miejską. Późniejsze losy instytucji stały się kanwą następnego artykułu poświęconego miejskiej sieci filii bibliotecznych w latach 1945-2012. Autor, Daniel B. Rudnicki, należący do grona aktywnych na polu naukowym bibliotekarzy bydgoskich, zwrócił uwagę m.in. na rolę filii w integracji życia społeczno-kulturalnego lokalnych społeczności. Pracownicy tych placówek osiedlowych nie ograniczają się jedynie do udostępniania księgozbiorów, ale proponują także różne formy spędzania czasu. Kolejny, obszerny rozdział pracy opracowany przez zespół z oddziału zbiorów specjalnych, przedstawia najcenniejsze zasoby Biblioteki: stare druki, rękopisy, kartografię, ikonografię, dokumenty życia społecznego, muzykalia, zbiory teatrologiczne. Wiele informacji znanych jest już z poprzednich opracowań, gdyż znacząca część najcenniejszych zbiorów Biblioteki sięga okresu przedwojennego. Dotyczy to m.in. rękopisów i zbiorów pobernaldyńskich. Ciekawie natomiast przedstawiają się muzykalia. Zbiory historyczne to w nich tylko część oferty Biblioteki. Najmocniejszą jej stroną jest dziś niewątpliwie Wypożyczalnia Multimediów, która wychodzi naprzeciw bieżącym potrzebom użytkowników. W dalszej części pracy Alina Walukiewicz z Pracowni Regionalnej zajęła się XIX-wiecznymi drukami o problematyce regionalnej znajdującymi się w zasobach WiMBP w Bydgoszczy. Omówiony zbiór stanowi podstawowy materiał źródłowy dla badaczy dziejów regionu. Kolejne rozdziały autorstwa Lucyny Michalskiej, Grażyny Kobielskiej-Siuda i Marcina Karnowskiego przynoszą nowe informacje na temat cennych zbiorów i ciekawostek, periodyków oraz działalności promocyjnej Biblioteki. Publikację uzupełniają: omówienie sylwetek dyrektorów Bydgoskiej Książnicy, jak również wykaz jej pracowników wg stanu na dzień 31 czerwca 2013 r.

Książka ukazała się w twardej oprawie, niestety, na papierze nie najlepszej jakości. Rekompensują to z pewnością zdjęcia na okładce i na końcu książki przedstawiające dawne wnętrza Biblioteki, pracowników, ciekawe zbiory oraz ilustrujące imprezy bieżące. Praca, niestety, nie jest wolna od błędów. Zasłużona dla kultywowania historii Bydgoszczy dziennikarka Jolanta Zielazna, na str. 140 występuje jako Jolanta Żelazna. Także pod względem terminologicznym praca zawiera drobne uchybienia, np. użyta w tekście forma „starodruki” dla nazwy druków wydanych w okresie XV-XVIII w. powinna być zastąpiona obowiązującą formą „stare druki”. Opis wykorzystanych w tekście stron internetowych

należałoby poszerzyć o inne elementy. Niemniej jednak, książka stanowi bardzo cenną pozycję na rynku regionalistów. Przynosi wiele nowych informacji nt. Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy, podkreślając jej wyjątkowość, zasługi na polu kultury, a jednocześnie ukazując rolę jako prężnej, nowoczesnej placówki.